

авіарейсу та про відміну Регламенту ЄЕС № 295/91", яким врегульовано вказане питання.

Відповідно до ст. 14 Регламенту авіаперевізник зобов'язаний інформувати пасажирів про їхні права у вищезазначених випадках.

Так, відповідно до ст. 4 Регламенту, у разі, коли викуплених та заброньованих квитків виявляється більше, ніж місць у літаку, авіаперевізник спочатку звертається до добровольців, які готові відмовитися від свого бронювання в обмін на певні пільги на умовах, які погоджуються між зацікавленими пасажиром та авіакомпанією. Також таким пасажиром пропонується повернення повної вартості квитка протягом семи днів, пересадка на інший маршрут до кінцевого місця призначення або на більш пізню дату, за наявності вільних місць.

Відповідно до ст. 5 Регламенту у разі відміни авіарейсу пасажир має такі права:

1. На повернення сплаченої суми за квиток або на пересадку на інший маршрут до пункту призначення, за наявності вільних місць.

2. На асистанс, який проявляється у наданні пасажиру прохолоджувальних напоїв та їжі, права на два безкоштовні телефонні дзвінки або дві безкоштовні телеграми, два листи за допомогою факсимільного зв'язку, два повідомлення електронною поштою.

3. На грошову компенсацію, яка визначається залежно від дальності маршруту(у км) методом найкоротшого шляху:

- 250 євро- до 1500 км;
- 400 євро – від 1500 до 3500 км;
- 600 євро – до всіх інших авіарейсів.

Втім, існують правила та випадки, коли авіакомпанія звільняється від компенсації. Так, на початку вересня 2009 року склалася ситуація, коли тисячі пасажирів європейських аеропортів не могли вилетіти до свого місця призначення через банкрутство словацької авіакомпанії SkyEurope. Авіакомпанія відмовлялася повернути гроші своїм клієнтам, мотивуючи свою бездіяльність відсутністю коштів та арештом її майна через борги перед аеропортами [2, С. 75].

Відповідно до ст.6 Регламенту пасажир у разі затримки авіарейсу має наступні права:

1. Право на асистанс;
2. Право на безкоштовне поселення у готель та на безкоштовний транспорт між аеропортом та готелем;
3. Право на повернення вартості квитка протягом семи днів.

З прийняттям цього Регламенту були розширені права пасажирів авіатранспорту та було змушено авіакомпанії дещо пильніше ставитися

до своїх клієнтів. Деякі з авіакомпаній звернулися з позовом до суду ЄС про визнання недійсними статей 5-7 цього Регламенту. У задоволенні цих позовів їм було справедливо відмовлено [2, С. 75].

На жаль, сучасна ситуація в Україні щодо захисту прав авіапасажирів залишає бажати кращого. На нашу думку, Україні варто запозичити позитивну практику країн Європейського Союзу та розпочати регламентацію правовідносин, що складаються між авіакомпаніями-перевізниками та їх клієнтами – авіапасажирами.

Література:

1. Регламент ЄС № 261/2004 "Про встановлення загальних прав у галузі компенсації та сприяння пасажиром у випадку відмови у посадці, відміни або тривалої затримки авіарейсу та про відміну Регламенту ЄЕС № 295/91" від 17 лютого 2005 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_912.

2. Супрун Л. Права пасажирів у разі відмови авіакомпанії у посадці на рейс, відміни або затримки авіарейсу / Л. Супрун // Практика.– №12.– 2010 р.– с.74 -76.

УДК 347.763

Воробйова Н. О.,
старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ ПАСАЖИРІВ

Обов'язковість страхування пасажирів передбачена Положенням про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті від 14 серпня 1996 р.

Застрахованими вважаються:

- пасажир залізничного, морського і водного, автомобільного та електротранспорту;
- водії усіх підприємств, організацій і закладів, незалежно від форм власності та виду діяльності, машиністи, провідники поїздів (у тому числі приміських і метрополітену), члени команди судна, працівники бригад медичної допомоги.

Страхування не поширюється на пасажирів:

- залізничного, морського і водного транспорту на екскурсійних і прогулянкових маршрутах;
- внутрішнього водного транспорту внутрішньоміського сполучення і переправ;
- автомобільного і електротранспорту на міських маршрутах.

Обов'язковість страхування пасажирів полягає в тому, що сам факт придбання пасажиром квитка породжує страхові зобов'язання, оскільки при купівлі квитка страховий платіж включається до ціни квитка. Пасажири, які мають право на безоплатний проїзд згідно з чинним законодавством, підлягають обов'язковому страхуванню без сплати страхового платежу. Так, без сплати страхового платежу страхують осіб, які користуються безоплатним службовим проїзним квитком, діти віком до п'яти років та ін.

Пасажир вважається застрахованим з моменту оголошення посадки на морське чи річкове судно, поїзд, автобус або інший транспортний засіб і до моменту закінчення поїздки, а води – тільки на період обслуговування поїздки.

Страховими випадками вважаються:

- загибель чи смерть застрахованого внаслідок нещасного випадку на транспорті;
- отримання травми в результаті нещасного випадку на транспорті за умови встановлення потерпілому інвалідності;
- тимчасова непрацездатність внаслідок нещасного випадку на транспорті.

На залізничному, морському, водному, автомобільному та електротранспорті пасажир вважається застрахованим на 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Про кожний нещасний випадок, який мав місце на транспорті, транспортна організація повинна скласти акт і видати потерпілому довідку із зазначенням страхової компанії (її місцезнаходження, дати укладення договору страхування).

У разі загибелі чи смерті пасажирів в результаті нещасного випадку на транспорті його спадкоємцям виплачується страхове відшкодування у розмірі 100% страхової суми.

У разі отримання застрахованим травми внаслідок нещасного випадку на транспорті при встановленні потерпілому інвалідності виплачується: при інвалідності I групи – 90% страхової суми; II – 75%; III – 50% страхової суми.

У разі тимчасової втрати працездатності потерпілому пасажирі вип-

лачується 0,2% страхової суми за кожний день непрацездатності, але не більше як 50% страхової суми.

Страхова сума виплачується не пізніше 10 днів після подання всіх необхідних документів: заяви пасажира (чи його спадкоємців) про виплату, акта про нещасний випадок, медичної довідки про тимчасову втрату працездатності чи довідки про інвалідність або копії свідоцтва про смерть і документи про правомочність спадкоємців. Застрахованому пасажирі чи його спадкоємцям страхове відшкодування не виплачується:

- якщо пасажир вчинив дії, в яких слідчі чи судові органи встановили ознаки злочину;
- якщо дії пасажира перебувають у прямому причинному зв'язку з алкогольним, наркотичним чи токсичним сп'янінням;
- якщо потерпілий сам спричинив собі шкоду з метою отримання страхового відшкодування;
- якщо пасажир не виконав розпорядження капітана корабля, начальника поїзда, водія автобуса або інших уповноважених на це офіційних осіб на транспорті, порушив правила проїзду на транспорті.

Підстави і межі відповідальності повітряного перевізника за шкоду, спричинену життю і здоров'ю пасажира, передбачає Положення про порядок і умови проведення обов'язкового страхування відповідальності повітряного перевізника і виконувача повітряних робіт по відшкодуванню збитків, спричинених пасажирам, багажу, пошті, вантажу, прийнятих до перевезення, іншим користувачам повітряного транспорту і третім особам, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 1998 р. Страхова сума, яка виплачується за шкоду, спричинену пасажирі під час виконання польоту в межах України, визначається договором обов'язкового страхування. Розмір страхової суми не повинен бути меншим за суму, еквівалентну 20 тис. дол. США за офіційним курсом гривні на день здійснення польоту (п. 6 Положення).